



บทสรุปการประกอบ บพิธีฮัจญ์โดยย่อ





شركاء التنفيذ :

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص



ส่วนหลังจากนี้
นี่เป็นหนังสือเล่มเล็กๆ เกี่ยวกับ
คุณลักษณะของการประกอบพิธี
ฮัจญ์ซึ่งเราตระหนักที่จะอธิบายสิ่ง
ที่ผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ส่วนใหญ่
ต้องการ

เรารอเด่นพระเจ้าเอกองค์อัลลอห์ทรง
ให้ชีวันนี้มีความบริสุทธิ์ใจเพื่อพระ
พักตร์อันสูงส่งของพระองค์เท่านั้น
และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชาวมุสลิมทุก
คน



ประการที่หนึ่ง: เงื่อนไขของอิบาดะฮ์ที่จะได้รับการตอบรับ



ทุกการอิบادะจะไม่ได้รับการตอบรับจากอัลลอห์ ตะอาลา เว้นแต่ด้วยเงื่อนไขสองประการ คือ:

หนึ่ง ความบริสุทธิ์ใจ

ซึ่งหมายความว่าเราต้องทำอิบادะนั้นด้วยเจตนาเพื่อหวังความพึงพอใจจากอัลลอห์และชีวิตหลังความตายเท่านั้น ดังที่อัลลอห์ตะอาลาทรงตรัสไว้ว่า:

"وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لِهِ الدِّينَ حُنَفَاءَ"

"และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำการใดนักออกจากเพื่อเคารพกัดต่ออัลลอห์ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการกัดต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรง"¹

และท่านนบี ศิลลัลลอหุอะลัยฮีวะสัลลัม กล่าวว่า: "แท้จริงทุกๆ การงานนั้นจะขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนา และแท้จริงทุกๆ คนนั้นจะได้รับ (การตอบแทน) ตามที่เขาได้เจตนาไว้" บันทึกโดย อัลบุคอรีย์: (1) และมุสลิม: (1907).

สอง ปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบี ศิลลัลลอหุอะลัยฮีวะสัลลัม

ทั้งคำพูดและการกระทำท่านนบี ศิลลัลลอหุอะลัยฮีวะสัลลัม กล่าวว่า : "ผู้ใดที่ทำอุตุกรรมขึ้นในศาสนาของเรา โดยสิ่งนั้นไม่ใช่มาจากศาสนาแต่อย่างใด สิ่งนั้นก็ถูกปฏิเสธ" บันทึกโดย อัล-บุคอรี (2697) และมุสลิม (1718) และในรายงานของมุสลิม (1718): " ใครก็ตามที่กระทำสิ่งใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเรา ดังนั้นสิ่งนั้นจะถูกปฏิเสธ"

1. คือ ตัวยการเข้าหากพระองค์และเคารพสักการะต่อพระองค์ ขณะเดียวกันก็หันหน้าไปทิ้งทุกสิ่งนอกจ้าพระองค์เท่านั้น.
ตัฟซีร อัลสະดีร (หน้า 538)



บทสรุปการประกอบ บพิธีฮัจญ์โดยย่อ



ประการที่หนึ่ง: ข้อกำหนด ต่าง ๆ เกี่ยวกับมีกอต



1 มีกอต คือสถานที่ที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอหุอะลัยฮี วาสสัลลัม กำหนดไว้เพื่อทำการครองอิหรอม สำหรับผู้ที่ต้องการประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะห์

2 ดังนั้นผู้ใดที่เดินทางผ่านทางไดทางหนึ่งด้วยเจตนา เพื่อประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะห์ ผู้นั้นจะต้องทำการครองอิหรอมจากที่นั้น และไม่อนุญาตให้ เข้าผ่านไปโดยไม่ทำการครองอิหรอม

3 และผู้ใดก็ตามที่อยู่ใกล้กับมักกะส์มากกว่ามีกอต เหล่านี้ แท้จริงมีกอตของพวกราบกีคือสถานที่ตั้ง ของพวกราบ ดังนั้นพวกราบกีตั้งเจตนาเข้าสู่การ ครองอิหรอมจากสถานที่นั้นเพื่อการประกอบพิธี ฮัจญ์และอุมเราะห์

4 สำหรับชาวเมืองมักกะส์และผู้ที่อาศัยอยู่ที่นั้นให้ พวกราบรองอิหรอมเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์จากนคร มักกะส์ที่เข้าพำนักอยู่แต่สำหรับอุมเราะห์ให้พวกราบออกไปที่อัลહิล (นอกเขตระหวอม) และทำการ ครองอิหรอมจากที่นั้น เช่น ตันอีม และที่คล้าย กัน

5 ส่วนผู้ที่เดินทางโดยเครื่องบินให้พวกราบตั้งเจตนา (เนียะร์) เข้าสู่การอิหรอม เมื่อเข้าสู่เขตมีกอต ดัง นั้นควรเตรียมตัวและสวมเสื้อผ้าอิหรอมก่อนที่จะ ตรงกับเขตของมีกอต และเมื่อไปถึงเขตของมีกอต แล้ว ก็ให้ตั้งเจตนา (เนียะร์) อิหรอมทันที ไม่ อนุญาตให้รอนเครื่องบินลงจอดที่สนามบินและ เข้าเตรียมตัวด้วยการทำการตัลบียะห์ก่อนเข้าเขต มีกอต เพราะกลัวพลาดต่ำแหน่งสำหรับการตัลบี ยะห์ เพราะความเร็วของเครื่องบิน

ประการที่สอง: ประเภทของหัวญี่ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของมัน



ห้ามมีสามประเภท คือ

ตามตัตๆ อิฟรอด และกiron



1

และที่ดีที่สุดคือ อัตตะมัตตุร์ สำหรับผู้ที่ไม่ได้นำสัตว์อัดย์มาด้วย ซึ่งก็คือ เริ่มการครองอิห์รอมเพื่ออุमเราะห์ในช่วงเดือนของการทำฮัจญ์ และถ้าหากทำการละแอ๊ะ และออกจากการอิห์รอม จากนั้นเข้าสู่การครองอิห์รอมเพื่อฮัจญ์ในปีเดียวกันนั้น

2

อัล-อิฟรอด: คือทำการครองอิห์รอมเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์โดยอย่างเดียว โดยที่เมื่อเขามาถึงมักกะษ์ ชุน นะอ์สำหรับเขาที่จะถูกปฏิบัติ (เมื่อมาถึง) และสะแอเพื่อทำฮัจญ์โดยที่ไม่ทำการโภนหรือตัดผมและไม่ออกจากการครองอิห์รอมของเขารอที่ท่านเขายังคงอยู่ในอิห์รอมจนกว่าเขาจะเปลี่ยนมันหลังจากปิดหินญาามา รอต อัล-อะเกาะบะห์ ในวันอีด และหากเขายังต้องการชะลอการสะแอของการทำฮัจญ์ไปจนถึงหลังถูกปฏิบัติของฮัจญ์ ก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

3

อัล-กiron: คือ ทำการครองอิห์รอมทั้งอุมเราะห์และฮัจญ์ในเวลาเดียวกัน โดยที่กล่าวว่า: "ลับบัยกัลลุอุมมา อุมเราะตัน วาฮัจญัน" ความว่า: (ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ อัลล้อห์ (ฉัน) ทำอุมเราะห์และฮัจญ์)

การปฏิบัติของคนทำกิรอนนั้นเหมือนกับการปฏิบัติของคนทำอิฟรอด ยกเว้นว่ากิรอนจำเป็นต้องทำการเชือดสัตว์ และอิฟรอดนั้นไม่ต้องทำการเชือดสัตว์

ประการที่สาม: คุณลักษณะของการครอบ
อิห์รอมและข้อกำหนดต่าง ๆ ของมัน



สิ่งที่ต้องทำสำหรับผู้ที่ประสงค์
จะกรองอิห์รอม มีดังต่อไปนี้:

1

อาบน้ำ ซึ่งถือเป็นชุนนะซุกอกกะดะซ์ (ที่กำชับ)
สำหรับผู้ชายและผู้หญิง รวมถึงผู้หญิงที่มีประจำ
เดือนและนิฟ่าส

2

ใช้น้ำหอมที่ดีที่สุดที่หาได้ เช่น น้ำหอมจากไม้
กฤษณา หรืออื่นๆ ลงบนผมและเครา และหากมี
น้ำหอมที่ยังคงติดอยู่หลังจากเข้าอิห์รอมแล้วก็ไม่
เป็นผลกระทบใดๆ ส่วนสำหรับผู้หญิงไม่อนุญาตให้
ใช้น้ำหอมที่มีกลิ่นหอม เพื่อไม่ให้ผู้ชายที่ไม่ใช่
มะห์รอมได้สัมผัสกลิ่นหอมนั้นจากนาง

3

สวมชุด อิห์รอมซึ่งเป็นผ้าfinnanและผินล่าง
และชุนนะซ์ให้เป็นผ้าสีขาว สะอาด หรือเป็นผ้า
ที่ใหม่ ส่วนผู้หญิงสามารถทำการอิห์รอมด้วยชุด
เสื้อผ้าทุกชนิดที่เชื่อต้องการโดยไม่แสดงเครื่อง
ประดับ แต่ห้ามสวมนิกอบ (ผ้าคลุมหน้า) และ
ถุงมือ และเชื่ออาจปิดหน้าและมือของเชือด้วย
เสื้อผ้าอื่น (เช่น ผ้าหิญาบ โดยไม่ใช่นิกอบและ
ถุงมือ)



4

ทำการครองอิหรอมหลังจากละหมาดที่บัญญัติ "ไม่ว่าละหมาดนี้จะเป็นละหมาดฟรู๊ หรือ ละหมาดซุนนะห์ แต่ไม่ถือเป็นสิ่งที่วาวนี" จากนั้นก็กล่าวว่า: "ลับบัยกัลลอสุมมาอุมเราะตัน" ความว่า: (ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ้ อัลลอห์ (ฉัน) ทำอุมเราะห์) หากเขาทำอุมเราะห์ หรือกล่าวว่า "ลับบัยกัลลอสุมมาหัจญัน" ความว่า (ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ้ อัลลอห์ (ฉัน) หัจญ์) หากเขาแบบอิฟรอต หรือกล่าวว่า : "ลับบัยกัลลอสุมมาอุมเราะตัน อะหัจญัน" ความว่า: (ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ้ อัลลอห์ (ฉัน) ทำอุมเราะห์ และหัจญ์) หากเขาทำแบบกิرون

หากไดร์กตามที่ตั้งใจจะครองอิหรอมแต่เกรงว่า จะมีบางสิ่งมากขัดขวางไม่ให้เข้าประกอบพิธีอุมเราะห์ได้สำเร็จ แนะนำให้เขาตั้งเงื่อนไขขณะที่ตั้งเจตนาในการครองอิหรอมโดยกล่าวว่า: "...อะหันอะบะะชานีอะบิชุน แฟมะหิลลี หัยชุะบัสตะนีย์" ความว่า: (... หากข้าพระองค์ถูกขัดขวางด้วยสิ่งใด ดังนั้นสถานที่ตั้งหลลุล (เปลี่ยนอิหรอม) ของฉันคือที่ซึ่งพระองค์ได้กักขังฉันเอาไว้) หากเขาตั้งเงื่อนไขดังกล่าวแล้วเกิดบางสิ่งที่ขัดขวางไม่ให้เข้าประกอบพิธีอุมเราะห์ได้สำเร็จ เขายังสามารถยกจากอิหรอมได้โดยไม่มีความผิดใดๆ สำหรับเขา

5

จากนั้นให้กล่าว ตัวบียะฮ์ให้บอยๆ โดยกล่าวว่า: " ลับบัยกัลลอหุமะลับบัยก์ ลับบัยกาลา ชะรีกะ ละกาลับบัยก์อินนัลหัมดะห์วันนีอ้มะตะละกะวัล มุลกุ ลาชะรีกะลัก" ความว่า:

(ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ้อัลลอห์ ฉันตอบรับ ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ แท้จริงมวลการสรรเสริญ ความโปรดปรานและอำนาจล้วนเป็นของพระองค์ ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์)² ผู้ชายควรเปล่งเสียงของเขากอกมา และผู้หญิงก็ควรทำเช่นเดียวกันทราบได้ที่เชือไม่อยู่ต่อหน้าผู้ชายที่ไม่ใช่จะหอรอม

ผู้ที่อยู่ในการครองอิหรอมควรกล่าวตัวบียะฮ์บอยๆ โดยเฉพาะเมื่อเข้าเปลี่ยนสถานะหนึ่งไปอีกสถานะหนึ่ง หรือเปลี่ยนจากเวลาหนึ่งไปอีกเวลางานนั่ง เช่น เมื่อขึ้นที่สูงหรือลงไปยังที่ต่ำ หรือเมื่อเข้าสู่เวลากลางคืนหรือกลางวัน

- ความหมายของคำว่า "ลับบัยก์" คือ เป็นการตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ้พระผู้อภิบาลฉัน กกล่าวช้าแล้วว้า เล่า แสดงถึงการตอบรับของบุคคลต่อการเรียกของพระผู้อภิบาลของเจ้า และความมั่นคงในการเชื่อฟังพระองค์ "อินลีลีหัมดะ วันนีอ้มะตะ ละกาลักมุ" (แท้จริงมวลการสรรเสริญ ความโปรดปราน และอำนาจ เป็นของพระองค์) คำว่า "อัลลัมดุ" (มวลการสรรเสริญ) คือการแสดงความลักษณะเดียวกันที่ได้รับการสรรเสริญด้วยคุณลักษณะที่สมบูรณ์แบบพร้อมด้วยความรักและการదาราในความนี้ในญ และเมื่อเลือกกล่าว อัลลัมดุ ช้าๆ กันก็จะกล่าวเป็นการสรรเสริญ ชุมชนของคำว่า "วันนีอ้มะตะ" (ความโปรดปราน) คือสิ่งที่อัลลอห์ประทานมาให้แก่บรรดาท่านผู้อ่อนเพลียที่สุดที่พากเพียรพยายามและประสบความสำเร็จที่ไม่ใช่ประسنศักดิ์ศรีว่า "วัลลุมลัก" (ล้ำลึก) คืออ่อนเพลียที่สุดของพระองค์ เพาะร้อห์ ชะรา คือผู้ทรงอำนาจเพียงผู้เดียว คำว่า "ลาชะรีกะลัก" (ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์) คือ ไม่มีใครเป็นหันส่วนหนึ่งของพระองค์ ในสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของอัลลอห์ ทั้งในด้านคุณลักษณะอันสมบูรณ์แบบของพระองค์ ซึ่งรวมไปถึงความเป็นหนึ่งเดียวของพระองค์ในด้านอำนาจ การสร้าง การจัดการ และความเป็นพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพลักษณะ สุรุ่จามวัญญ์ ฟ่าทาวา รัวราชานอิลลุชัยมีน (22/96)



บัญญัติให้อ่านตัล比ยะห์ในอุมเราะห์ได้ตั้งแต่เวลา
ครองอิห์รอมจนกระทั่งเริ่มต้นเดินภูเขาไฟและในอีจญู
ให้กล่าวตั้งแต่ครองอิห์รอมจนกระทั่งเริ่มการขว้างเสา
หินที่ญัมเราะตุล อะเกะะบะห์ ในวันอีด

6

จำเป็นสำหรับมุหริม (ผู้ที่อยู่ในอิห์รอม) ต้อง
ระมัดระวัง ด้วยการไม่ทำสิ่งต้องห้ามใดๆ
ขณะอิห์รอมจนกว่าจะสิ้นสุดการอิห์รอม





ประการที่สี่: ข้อห้าม ต่าง ๆ หลังการ ครองอิหรอม



สิ่งที่ไม่อนุญาตทำระหว่างการ
ครองอิห์รอม มีดังต่อไปนี้



1

การโภกน ตัด หรือถอนไม่ไว้จะเป็นผิด หรือขัน
จากส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย

2

การตัดเล็บทั้งหมดหรือบางส่วนจากเท้าหรือมือ

3

การคลุมศีรษะด้วยการติดกับศีรษะโดยตรง เช่น
หมวก ผ้าคลุมหัว ผ้าโพกหัว หรือการวางผ้าคลุม
บนศีรษะ หรือใช้ผ้าเช็ดหน้า ผ้าห่ม กระดาษ
แข็ง หรือสิ่งอื่นใดที่เป็นการคลุมศีรษะข้อห้ามนี้
มีไว้เฉพาะผู้ชายเท่านั้น ไม่รวมถึงผู้หญิง

4

การสวมเสื้อผ้าที่พอดีตัว เช่น ชุดคลุม การเกง
เสื้อ ถุงเท้า และถุงมือ ข้อห้ามนี้เฉพาะสำหรับ
ผู้ชายเท่านั้น ไม่รวมถึงผู้หญิง ส่วนผู้หญิงนั้น ไม่
อนุญาตให้ทำสิ่งต่อไปนี้:

■ การสวมนิกอบ บุรกอร์ หรือผ้าคลุมหน้าที่คล้าย
กับนิกอบแต่อย่างไรก็ตาม เชอต้องปิดหน้าของ
เชอต่อหน้าผู้ชายที่ไม่ใช่มะหรอมด้วยผ้าปิด
หน้าปกติ แม้ว่าผ้าปิดหน้าจะสัมผัสใบหน้าของ
เชอก็ตาม และไม่อนุญาตให้สวมที่คาดศีรษะ
หรือสิ่งที่คล้ายกันเพื่อป้องกันไม่ให้ผ้าปิดหน้า
สัมผัสใบหน้าของเชอ เนื่องจากไม่มีหลักฐาน
ใดๆ ที่บ่งชี้ว่า มีการอนุญาตให้เชอสามารถสวม
สิ่งนั้นได้

ส่วนถุงมือแต่เดอต้องปิดมือของເธົອຕ່ອຫນາຜູ້ໜາຍ
ທີ່ໄມ່ໃຊ່ມະຫຼວມໂດຍວາງໄວ້ໃນເສື້ອຄລຸມຂອງເທົອ

5

ຈື້ດໍາຫອມບນຮ່າງກາຍຫີ່ອນນັ້ນຊຸດອີ່ຫຼວມ

6

ໝ່າຫີ່ອລ່າສັດວົ່ປ່າ ແມ່ວ່າຈະໄມ່ໄດ້ໝ່າກີ້ຕາມ

7

ກາຣຄືຕົບະໜີ(ບອແຕ່ງງານ)ໄມ່ວ່າຈະຂອໃຫ້ແກ່ຕົວເອງ
ຫີ່ອໃຫ້ຜູ້ອື່ນ

8

ຈັດກາຣແຕ່ງງານ

9

ກາຣສັມຜັສກັນທີ່ໄມ່ຄຶ້ງບັນຮ່ວມເພີສ ເຊັ່ນ ກາຣຈູນ
ກາຣກອດ ດ້ວຍຄວາມໃຄ່

10

ກາຣມີເພີສສັມພັນນີ້ ຂຶ້ງກີ້ຄືອກາຣສອດໄສ່ເຂົ້າໄປໃນ
ອວຍວະເພີສ



ประการที่ห้า: ขั้นตอนการต่อวاف



1

เ มี่ อ มุ ห์ ริ
 (ผู้ที่อยู่ในอิหรอมเพื่อประกอบพิธีอุมเราะห์หรืออัจญ์) เข้าไปในมัสยิดหรอมซุนนะห์ให้ก้าวเท้าขวา เข้าไปก่อน และกล่าวดุอาอ์เข้ามัสยิด และบพดุ อาอ์ที่ถูกต้องที่สุดที่มีรายงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ "อัลลอห์มัฟตะอีล้อบ瓦นาเราะห์มาติก" ความว่า : (โออัลลอห์โปรดเปิดประตูแห่งความเมตตาของพระองค์ให้แก่ข้าพรองค์ด้วยเลิด) บพดุอาอันนี้ ควรกล่าวเมื่อเข้ามัสยิดทุกแห่ง และไม่ได้เจาะจงเฉพาะมัสยิดหรอมเท่านั้น

2

เมื่อเขาต้องการที่จะเริ่มทำการตอบอาฟเขาต้องหยุดการตัลบียะห์ทันที และทำการอิภุภิบาล คือให้วางส่วนกลางของผ้าอิหรอมไว้ใต้รักแร้ขวากัน และให้ปลายทั้งสองของผ้านั้นคลุมบนไฟล์ซ้าย เมื่อเสร็จจากการตอบอาฟแล้วก็ทำให้ผ้าอิหรอมนั้นกลับสู่สภาพเดิมเหมือนก่อนการตอบอาฟ เนื่องจาก การอิภุภิบาลนี้จะทำได้เฉพาะช่วงตอบอาฟเท่านั้น

3

จากนั้นเขาก็ไปที่หินดำเนินโดยแตะด้วยมือขวาและจูบมันแต่หากเขามีความสามารถจูบมันได้ก็ให้สัมผัสมันด้วยมือแล้วจูบมือของเขาก็ และหากเขามีความสามารถสัมผัสมันด้วยมือของเขาก็สามารถสัมผัสมันด้วยสิ่งใดก็ได้ที่เขามี เช่นไม้เท้าแล้วก็จูบสิ่งนั้นที่สัมผัสนั้นกับหินดำเนิน และหากทำไม่ได้ก็ให้เขาหันหน้าไปที่หินดำเนินและทำการแบบมือไปทางหินดำเนินโดยไม่ต้องจูบมือ และที่ดีที่สุดคือไม่ทำให้เกิดการเบี้ยดเสียดกัน ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และอาจได้รับอันตรายจากผู้อื่นได้



4

และขณะที่กำลังสัมผัสหินดำหรือให้สัญญาณด้วยการแบบมือนั้น ให้กล่าวว่า: "อัลลอห์อักบาร์" ความว่า : (อัลลอห์ทรงยิ่งใหญ่ที่สุด)

5

จากนั้นให้เดินไปทางขวาโดยให้กะบะห์อยู่ทางซ้ายของเข้าและเมื่อเดินไปถึงมุมยะมาನีຍ์กิ ให้สัมผัสมัน โดยไม่ต้องจูบมัน แต่ถ้ามันเป็นการยากที่จะทำ กิ ไม่ควรเบี้ยดเสียดผู้อื่น และไม่ต้องแบบมือ เป็นสัญลักษณ์ไปยังมุมนั้น

6

และเมื่อยื่นระหว่างมุมยะมาນีຍ์กับหินดำให้กล่าวว่า: "รือบนะนาอาตินา ฟิดดุนยา อะชาแนห์วะฟิล อะคิเราะติ อะชาแนห์วะกินา อะชาบันนาร์" ความว่า: (โอ้ พรผู้อภิบาลของเรา ขอประทานสิ่งที่ดี ให้แก่เราในโลกนี้และความดีในปีโลกและโปรดปกป้องเราจากการลงโทษแห่งไฟนรก)

7

และทุกครั้ง ที่เดินผ่านหินดำ กิ ให้แบบมือเป็นสัญลักษณ์ไปทางหินด้ำพร้อมกับกล่าวว่า "อัลลอห์อักบาร์" ความว่า: (อัลลอห์ทรงยิ่งใหญ่ที่สุด)

8

และอื่นจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว เขาสามารถที่จะอ่านสิ่งที่เขาต้องการได้ เช่น การซิกรูลลอห์ขอดูออร์ และอ่านอัลกุรอาน

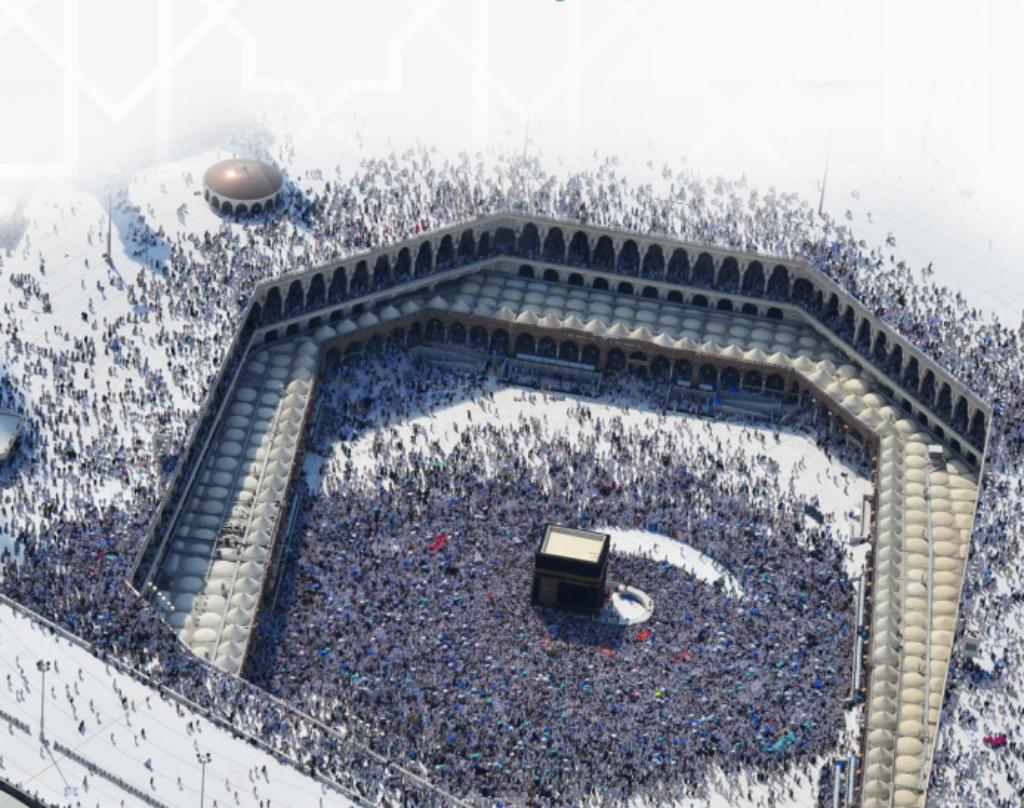


9

และตามชุนนะอี้แล้วนั้นให้เดินเริ่ว(รัมล์)ในช่วงสามรอบแรกเท่านั้น คำว่า "รัมล์" คือการเดินเริ่วด้วยการก้าวสั้นๆ ส่วนในสี่รอบที่เหลือไม่มีการรัมล์ แต่ให้เดินตามปกติ

10

เมื่อเขาเสร็จสิ้นการตอบอาฟแล้วให้เขาเดินทางไปหามะกوم อิบรอหีม และกล่าวว่า: "วัดตะคิสุ มีมะกุม อิบรอหีม มุศีอลลา" ความว่า: (และพวงเจ้าจะยึดเอาที่ยืนของอิบรอหีม เป็นที่ละหมาดเกิด) จากนั้นละหมาดสองรือกอะห์ด้านหลังมะกุมอิบรอหีมถ้าเป็นไปได้หากยากลำบากให้เขาละหมาดณที่ไดก็ได้ในมัสยิดเขาจะอ่านในรือกอะห์รักหลังจากอัลฟາติหะห์: (ซูเราะห์อัล-กาฟูรูน) และอ่านในรือกอะห์ที่สองหลังจากอัลฟາติหะห์: (ซูเราะห์อัล-อิคลาศ)



ประการที่หก: ขั้นตอนการสะแอ



1

เมื่อเข้าเสร็จสิ้นการตอวافและการลงทะเบียนสองรือ กอกอห์ซ์ให้เข้าออกไปที่สะแอง และเมื่อเข้าเข้าไปกลับ อัศ-เศาะฟَا ให้เขากล่าว: "อินน์ศเศาะฟَا วัลมาระ ตะ มีน ชาอาอิริลลาร์ซ์" ความว่า: (แท้จริงภูเขา เศาะฟَا และภูเขามาระย์นั้น เป็นส่วนหนึ่งจาก บรรดาเครื่องหมายของอัลลอห์) จากนั้นให้กล่าวว่า : "อับดะ บีมา บะดะอัลลลอห์บีห์" ความว่า: (ฉันจะเริ่มต้นด้วยสิ่งที่พระเจ้าได้ทรงเริ่มไว้)

2

จากนั้นก็ให้ขึ้นไปยังภูเขาเตาไฟจนกระทั่งเห็น
กะอีบะฮ์หรือทิศทางของกะอีบะฮ์ก็ให้หันหน้าไป
ทางกะอีบะฮ์ พร้อมกับกล่าวคำเตาอีดและกล่าว
ตักบีร โดยกล่าวว่า "ลาอิลaha อลลัลลอห์ วะ
ดะห์ ลَا یَكُنْ لِّلْهَ كُلُّ شَيْءٍ وَّلَهُ الْحَمْدُ وَ
الْحُلْمُ وَالْمُلْكُ อะลุ ภุลลิชัยอิน เกาะดีร ลาอิลaha
อลลัลลอห์วะห์เดห์ดะห์อันญะชาะอ์ดะห์วะนะศอรอ
อับดะห์วะหะชาะมลอะห์ชาบะวะห์เดห์" ความว่า
: (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอห์องค์เดียว
ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ อำนาจเป็นของ
พระองค์ การสรรเสริญทั้งหมดเป็นของพระองค์
และพระองค์ทรงมีอำนาจเหนือทุกสิ่ง ไม่มี
พระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอห์เพียงผู้เดียว
พระองค์ทรงทำตามสัญญา ทรงให้การช่วยเหลือ
แก่บ่าวของพระองค์ และทรงເອົາະບຣດາ
ພັນຮມືຕຣດ້ວຍพระองค์เพียงผู้เดียว)ให้กล่าวสาม
ครั้ง และขอดุอาอ์ในระหว่างนั้น



3

จากนั้นจึงลงจากเศาะฟ้าสู่มาระห์ด้วยการเดินปักติ เมื่อถึงจุดไฟสีเขียว ก็ให้วิงเหยาะๆ อย่างรวดเร็ว เมื่อสิ้นสุดไฟสีเขียว ก็ให้เดินปักติ และไม่อนุญาตวิงเหยาะๆ สำหรับผู้หญิง

4

เมื่อมาถึงมาระห์แล้ว ก็ให้ทำเหมือนอย่างที่เขาทำไว้ที่เศาะฟ้า (ย่อหน้าที่ 2)

5

จากนั้นก็ลงจากมาระห์สู่เศาะฟ้าด้วยการเดินปักติ เมื่อถึงจุดไฟสีเขียว ก็ให้วิงเหยาะๆ อย่างรวดเร็ว และเมื่อสิ้นสุดไฟสีเขียว ก็ให้เดินปักติ

6

และให้ทำเช่นนั้นต่อไปจนครบ 7 เที่ยว โดยนับการเดินจากเศาะฟ้าไปมาระห์เป็น 1 เที่ยว และการเดินกลับจากมาระห์ไปยังเศาะฟ้าเป็น 1 เที่ยว

7

และระหว่างสะแอนน์ สามารถขอดูอาอ์ ซิกรุ ลอห์ หรืออ่านอัลกุรอานได้ตามต้องการ



ประการที่เจิด: ลักษณะของการ โภนผมและการตัดผม





1

เมื่อผู้ประกอบพิธีอุमเราะห์เสร็จสิ้นการ鞠躬ไหว้ราฟ และสะแอลแล้ว เขาต้องโถกหรือตัดผมให้สั้นลง หากเขาเป็นผู้ชายและซุนนะห์ให้ทำการโถกหรือตัดให้สั้นนั้น ให้ทั่วทุกส่วนของศีรษะ

2

และการโถกดีกว่าการตัด ยกเว้นเมื่อเวลาการประกอบพิธีฮัจญ์โกลเข้ามาซึ่งผมอาจยาวไม่ทันในกรณีเช่นนี้ การตัดผมให้สั้นลงก็ดีกว่า

3

ในส่วนของผู้หญิงก็เพียงแค่ตัดปลายผมเพียงข้อนิ้วเดียวเท่านั้น

4

สำหรับผู้ที่อยู่ในอิหรอมเพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ไม่ว่าจะในรูปแบบอิฟรอดหรือกิرونเขาไม่ควรตัดผมของเขา ยกเว้นในวันอีด หลังจากการว่างเสาหิน ณูมะรอต อัล-อะเกะบะห์

ดังนั้น ด้วยกับการปฏิบัติตามหั้งหมด ผู้ทำอุมเราะห์จึงได้เสร็จสิ้นจากอุมเราะห์ของเขาแล้ว และผู้ทำหัจญ์ตั้มมะตตุอร์ ก็เสร็จสิ้นจากอุมเราะห์ของเขาเช่นเดียวกัน





วิธีการประกอบ บพิธีอัจญู



ประการแรก: อิห์รอมสำหรับอัจญ์





1

ชุนแนะร์สำหรับผู้ที่ต้องการประกอบพิธีจัจญ์ให้เข้าเข้าอิห์รอมในตอนเช้าของวันตรุยิยะศ์ ซึ่งเป็นวันที่แปดของเดือนชุลลิจญาลีจากสถานที่ที่เขาต้องการประกอบพิธีจัจญ์หากเขายังไม่ได้มีกอตแล้วแต่ผู้ที่ผ่านมีกอต ซึ่งเขาจะผ่านมันไป

2

เมื่อเข้าจะครองอิห์รอมเพื่อประกอบพิธีจัจญ์เขา กิทำในสิ่งที่เขาทำ เมื่อเข้าครองอิห์รอมเพื่ออุमเราะห์ **ในการอาบน้ำ ฉีดน้ำหอม และละหมาด** เขาตั้งใจที่จะครองอิห์รอมเพื่อประกอบพิธีจัจญ์ และกล่าวตัวตนบี้ยะห์ ในพิธีจัจญ์จะเหมือนกับตัวตนบี้ยะห์ในอุมเราะห์ เว้นแต่เขาจะกล่าวที่นี่ว่า: (ลับบัยกาจัจญ์) แทนที่จะกล่าว (ลับบัยกาอุมเราะตัน)

3

หากใครก็ตามที่ตั้งใจจะครองอิห์รอมแต่เกรงว่าจะมีบางสิ่งมาขัดขวางไม่ให้เข้าประกอบพิธีได้สำเร็จ แนะนำให้เข้าตั้งเงื่อนไขขณะที่ตั้งเจตนาครองอิห์รอม โดยกล่าวว่า: "ลับบัยก้าลลาสุุมมะ อุมรอตัน วา อิน อะนาสา尼 อะบิชุน ฟะมาหัลลี หัยชุ อะบัสตะนีย์" ความว่า: (โอ้อัลลอห์! ข้าพระองค์ต้องรับการเรียกร้องของพระองค์ในการทำอุมเราะห์ หากข้าพระองค์ถูกขัดขวางด้วยสิ่งใดดังนั้นสถานที่ตะหัลลุลของฉัน คือที่ซึ่งพระองค์ได้กักขังฉันเอาไว้) หากเข้าตั้งเงื่อนไขดังกล่าว แล้วเกิดบางสิ่งที่ขัดขวางไม่ให้เข้าประกอบพิธีอุมเราะห์ได้สำเร็จ เขาก็สามารถออกจากอิห์รอมได้โดยไม่มีความผิดใดๆ สำหรับเขาก็



4

จากนั้นให้กล่าวตัวบิยะห์ให้บ่อຍๆ โดยกล่าวว่า: "ลับบัยกัลลอุสมะลับบัยก์ ลับบัยกะลา ชาڑีกะละกา ลับบัยก์ อินเนลหัมดา วันนีอ์ มะตา ละกะวัล mülugü ลาชาڑีกะลัก" ความว่า: (ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ โอ้ อัลลอห์ ฉันตอบรับ ฉันตอบรับการเรียกของพระองค์ ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ แท้จริงมวลการสรรเสริญ ความโปรดปราน และอำนาจล้วนเป็นของพระองค์ ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์) ผู้ชายควรเปลี่ยนเสียงของเข้าออกมา และผู้หญิงก็ควรทำเช่นเดียวกัน ทราบได้ที่เชื่อไม่อยู่ต่อหน้าผู้ชายที่ไม่ใช่มะห์รอมผู้ที่อยู่ในการครองอิห์รอมควรกล่าวตัวบิยะห์ปอยๆโดยเฉพาะเมื่อเข้าเปลี่ยนจากสถานะหนึ่งไปอีกสถานะหนึ่ง หรือเปลี่ยนจากเวลาหนึ่งไปอีกเวลาหนึ่ง เช่น เมื่อขึ้นเที่ยงหรือลงไบยังที่ต้ำ หรือเมื่อเข้าสู่เวลากลางคืนหรือกลางวัน

5

การตัวบิยะห์ นั้นเป็นเทือนญาตตั้งแต่มีการครองอิห์รอมจนกระทั่งเริ่มต้นด้วยการขวางเศาหินใหญ่มารอง อัล-อะเกาะบะห์ ในวันอีด

6

จำเป็นสำหรับมุห์ริม (ผู้ที่อยู่ในอิห์รอม) ต้องระมัดระวังด้วยการไม่ทำสิ่งต้องห้ามใดๆขณะอิห์รอมจนกว่าจะสิ้นสุดการอิห์รอมของเขาระบบ

ประการที่สอง: การค้างคืนที่มีนา





จากนั้นสุนนะห์ให้เข้าไปที่มีนา ในวันที่
แปด ให้เขาลงมาด ชูศรี อัสรี มัมริบ อิ
ชาอ์ และชูบอสี แบบย่อโดยไม่ต้องรวม
เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอห์ อลัยซี วา
สัลลัม ลงมาดย่อที่มีนา และไม่รวม



ประการที่สาม: วุกุฟที่օารօฟะฮ์และพักค้างคืนที่มุซดะลิฟะฮ์





1

เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้น ในวันที่ 9 ซึ่งเป็นวันอะรอฟะห์ เขายจะเดินออกจากรามีนาไปยังอะรอฟะห์ และอยู่ที่มัสยิดนะมีเราะฮ์จนถึงหลังเที่ยงถ้าทำได้ ถ้าทำไม่ได้ ถือว่าไม่เป็นไร เพราะการลงไปที่มัสยิดนะมีเราะฮ์นั้นเป็นสุนนะห์ (ไม่ได้บังคับ)

2

เมื่อดวงอาทิตย์คล้อย(หลังเที่ยงตรง)เขายจะละหมาดชุห์รีและอัศริ สองร็อกอะห์ สองร็อก อะห์ โดยเป็นการละหมาดร่วมในเวลาชุห์รี ตามที่ท่านนบีศิอุลลัลลอห์ อลัยฮี วะสัลลัม ได้ปฏิบัติไว้

3

จากนั้น หลังจากการละหมาด ให้เข้าทำการรำลึกถึงอัลลอห์ วิงวอน และให้สำรวมต่ออัลลอห์ และวิงวอนทุกสิ่งที่เขาปราณนา โดยยกมือขึ้นและหันหน้าไปทางกิบลละห์

4

และคำวิงวอนของท่านนบี ศิอุลลัลลอห์ อลัยฮี วะสัลลัม **ที่ท่านกล่าวมากที่สุด** ในสถานที่ที่ยิ่งใหญ่นี้คือ "ลาอิลาหะอิลลัลลอห์ วะห์ ดะห์ ลาหะรีกະละห์ ละหุลмуล วะลະหุลหัมด" วะหุวะ อะลา กุลลิชัยอิน เกาะดีร" ความว่า: (ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระเจ้าองค์เดียว ไม่มีพันธมิตรใดๆ อำนาจการปกครอง เป็นของพระองค์ และการสรรเสริญเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงสามารถทำทุกอย่างได้)

5

หากเขานี่อยและต้องการพักผ่อนโดยพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนๆ ของเขา หรืออ่านหนังสือที่มีประโยชน์ไดๆ ก็ตามที่เขาสามารถทำได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความใจบุญของพระเจ้าและการประทานให้อย่างล้นเหลือของพระองค์เพื่อให้หนักไปทางความหวังให้มากในวันนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี จากนั้นเขาก็กลับมาสำรวจต่ออัลลอห์และวิงวอนขอต่อพระองค์ต่อ และมีความกระตือรือร้นที่จะไขข่าวเวลาสุดท้ายของวันนั้นด้วยการวิงวอนของดุอาอ์เพราการวิงวอนที่ดีที่สุดคือการวิงวอนในวันอะรอฟะห์

6

เมื่อดวงอาทิตย์ตกดินในวันอะรอฟะห์ เขายังเดินไปที่มุชดาลิฟะห์

7

เมื่อเข้าไปถึงที่นั้น เขายังละหมาดมัมริบสามร้อกอะห์และละหมาดอิชาอ์สองร้อกอะห์โดยรวมกัน

8

หากเขากลัวว่าเขายังไม่ไปถึงมุชดาลิฟะห์จนกว่าจะหลังเที่ยงคืน เขายังควรละหมาดก่อนที่จะถึงมุชดาลิฟะห์และไม่อนุญาตให้เขาเลื่อนเวลาละหมาดไปจนถึงหลังเที่ยงคืน

9

เข้าพักค้างคืนที่มุชดาลิฟะห์ เขายังค้างคืนที่มุชดาลิฟะห์ และเมื่อถึงเวลาฟجر ก็ให้เขารีบละหมาดศุบร์ด้วยการอะซานและอิกومะห์



10

จากนั้นเขาก็ไปที่ อัลมัซอะริลอะรอม
พร้อมกับกล่าวคำ ตะห์ลีล ตักบีร และ
ให้เขาวิงวอนตามที่เขาชอบจนกว่าแสง
อาทิตย์เริ่มออกมาก่อนที่ดวงอาทิตย์หาก
เป็นเรื่องลำบากสำหรับเขาว่าจะไปที่อัล
มัซอะริลอะรอม ก็เขาก็วิงวอนในที่เขา
อยู่ก็ได้ ตามคำกล่าวของท่านนี้
ศีออลลัลลอห์ อลัยฮิ วาสสัลลัม ที่ว่า :
“ฉันยืนอยู่ที่นี่และมุชดะลิฟะห์ทั้งหมด
ดื่คือที่ยืน” และการรำลึกถึงอัลลอห์และ
การวิงวอนให้หันหน้าไปยังกิบลละห์โดย
ยกมือขึ้น





ประการที่สี่: การงานในวันอีด



1

หากเป็นเรื่องยากมาก เขาจะออกจากมุขดาลิฟะห์ - ก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น - ไปยังมีนา และรับไปที่วัด มุอัสซีร์

2

เมื่อเข้าไปถึงมีนา ให้เข้าบ้างก่อนหนึ่งที่ญะมะรอต อัล-อะเกาะบะห์ ซึ่งเป็นเสาสูดท้ายถัดจากนครมักกะห์โดยการบ้างกรวดเจ็ดก้อนเรียงกัน ทีละก้อนโดยแต่ละก้อนมีขนาดประมาณเมล็ดอินทรีย์โดยกล่าวคำว่า "อัลลอฮُอักษَبَر" พร้อมกับบ้างกรวดแต่ละก้อน

3

จากนั้นเขาก็เชือดสัตว์ ถ้าสะดาวกพอ

4

จากนั้นให้เข้าทำการโกนศีรษะหรือตัดผมให้สันหลงหากเป็นผู้ชาย แต่การโกนนั้นดีกว่า ส่วนผู้หญิงก็ให้ทำการตัดปลายผมโดยไม่ต้องโกน

5

หากเข้าบ้างเสาหินแล้ว และโกนผมแล้ว เขายังได้ตะหัลลุลครั้งแรกแล้วซึ่งเป็นที่อนุญาตทุกสิ่งสำหรับเขา ยกเว้นผู้หญิง

6

จากนั้นเขาก็ลงไปยังมักกะห์และประกอบการถวายวาระ อัล-อิฟา ถวายวาระ 6 จิกนั้นจึงสะแอลด้วยสะแอลของหัวใจ หากเข้าทำตามะตุอ์หรือถ้าทำอิฟอดหรือกิรอนและยังไม่ได้ทำสะแอลสังถวายวาระกุฎุมเขาอาจเลื่อนการถวายวาระและสะแอลไปจนถึงกลางคืนหรือวันที่สอง ตามความสะดวกสำหรับเขา

ประการที่ห้า: การงานในวันตัชรีก





1

ดังนั้น เมื่อเข้าได้ทำการข้างเสาหิน กองผม เนาะ
วาฟ และสะแอแล้วแท้จริงเขาได้ตะล็อกลูทั้งหมด
และทุกสิ่งก็เป็นที่อนุญาตสำหรับเขา แม้แต่ผู้
หญิง

2

หากลับมายังมีนาและค้างคืนที่นั่นในวันที่สิบเอ็ด
สิบสอง และสิบสามหากเขาต้องการล่าช้าออกไป
(ไม่รีบ)

3

และให้เข้าข้างเสาหินณะมะรอตทั้งสาม หลังจาก
ดวงอาทิตย์คัลวยหลังเที่ยงไปแล้ว

4

ในวันที่สิบเอ็ด เขาได้ข้างเวลาหินณะมะรอตแรก
ซึ่งเป็น ณะมะรอตที่ใกล้ที่สุดจากนครมักกะษ์
และอยู่ใกล้มัสยิดอัล-ค็อยฟมากที่สุด โดยมีก้อน
กรวดเจ็ดก้อนข้างติดต่อกัน และกล่าวคำว่า
อัลลอฮุอักบารพร้อมกับข้างกรวดแต่ละก้อนจาก
นั้นหากก้าวไปข้างหน้าเลิกน้อยและกล่าววิงวอน
ယາວตามที่เขาชอบหากการยืนและการวิงวอนนั้น
ยกสำหรับเขาเขาจะวิงวอนสิ่งที่ง่ายสำหรับเขา
แม้ว่าจะเลิกน้อยก็ตาม เพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์
นั้นในส่วนนี้

5

จากนั้นเขาก็ข้างหินณะมะรอตอัลวุสตอ และ
วิงวอนหลังจากนั้น

6

จากนั้นเขาก็ข้างเสาหินณะมะรอต อัล
อะเกาะบะห์หลังจากนั้นให้เขาเดินจากไปและ
ไม่ต้องวิงวอนหลังจากนั้น



7

แล้วเขาก็ขวางเส้าหินญะมะรอตทั้งหมด (ทั้งสามญะมารอต) ในวันที่สิบสองเหมือนกับวันที่สิบเอ็ด เมื่อเขาวางเส้าหินเสร็จแล้วเขาสามารถออกจากรถมีนาได้หากเขาต้องการ (รีบ)

8

หากประสงค์กิพักค้างคืนในคืนวันที่ 13 และเขานำเขาวางเส้าหินทั้งสามเสาหลังเที่ยงดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่ให้เขารออยู่จนถึงวันที่ 13 จะดีกว่า

9

ไม่จำเป็นต้องเลื่อนไปจนถึงวันที่สิบสาม เว้นแต่ดวงอาทิตย์จะตกในวันที่สิบสองซึ่งเขายังอยู่ในมีนา ดังนั้นจำเป็นที่เขาจะต้องล่าช้าไปจนถึงวันที่ 13 และทำการขวางเส้าหินทั้งสามตันหลังเที่ยงของวันที่ 13

10

แต่ถ้าดวงอาทิตย์ตกขณะที่เขารออยู่ที่มีนาในวันที่สิบสองโดยที่เขามิได้เลือก เช่นเข้าได้ออกจากมีนาและขึ้นไปแต่ความล่าช้า เพราะการจราจรติดขัด ฯลฯ ทำให้เขามิได้ทันออกจากมีนา เขายังคงเป็นต้องอยู่ที่มีนา เพราะการล่าช้าของเขายังคงมาจากมีนานั้นไม่ได้เกิดขึ้น เพราะความต้องการของตัวเขายังคงอยู่



ประการที่หก: การເງົາະວາຟອໍາລາ





1

หากเข้าต้องการจะออกจากครมักจะปีบยังประเทศของเขาจะไม่ออกไปจนกว่าเขากำทำการ繳ะวะฟ์อํามลา

2

ยกเว้นสตรีมีประจำเดือนและสตรีหลังคลอดบุตรไม่จำเป็นต้อง繳ะวะฟ์อํามลา และไม่จำเป็นต้องไปยืนก่าวคำอํามลาที่ประตูมัสยิดอัล-อะรอมเนื่องจากไม่มีรายงานจากท่านนี้ ศีออลลัลลอห์ อลัยฮิ วาสสัลลัม

3

และให้เขาทำการ繳ะวะฟ์อํามลาเป็นการอิบาดะห์สุดท้ายก่อนออกเดินทาง

4

ถ้าเขายังหลังจากทำการอํามลาแล้วเพื่อรอเพื่อนผู้ใจดีจะเป็น หรือซื้อของระหว่างทาง ก็ไม่ถือเป็นความผิดเขาและเขามิควร繳ะวะฟ์ช้าเว้นแต่เขากำตั้งใจจะเลื่อนการเดินทางออกไป เช่นถ้าเขาต้องการจะเดินทางตั้งแต่เช้าตรุกและทำการ繳ะวะฟ์อํามลาแล้วเลื่อนการเดินทางออกไปจนสิ้นวัน เป็นต้น เขายังต้อง繳ะวะฟ์รอบกาะอีบะห์ใหม่อีกครั้งเพื่อให้การตอบอาฟันนี้เป็นอิบาดะห์สุดท้ายสำหรับเขา



تعرف على الإسلام بأكثر من 100 لغة



موسوعة الأحاديث التبريرية
HadeethEnc.com



ترجمات متقدمة للأحاديث
النبوية وشرحوها بأكثر من
(60) لغة



بيان الإسلام
byenah.com



مواد متنقة للتعريف
 بالإسلام وتعليمه بأكثر
 من (120) لغة



موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com



ترجمات متقدمة لمعاني
القرآن الكريم بأكثر من
(75) لغة



موسوعات وخدمات إسلامية باللغات
s.islamenc.com



للعزيز
من المواقع الإسلامية
بلغات العالم



مكتبة العلوم الإسلامية للحجاج
islamcontent.com



مواد إسلامية متنوعة
و شاملة بأكثر من (125)
لغة



ضيوف الرحمن
hajjumr.h.com



مواد متنقة للحجاج
والمعتمرين والزوار
بلغات العالم